

สร้างความมั่นคงแหล่งน้ำ"ตอ." ข้อเสนอฝ่าวิกฤตจากปชป.

ที่มา - พรรคประชาธิปัตย์ นำเสนอแนวทางการแก้ไข
ปัญหาวิกฤตน้ำในภาคตะวันออก ที่เป็นปัญหาต่อภาคการ
ผลิตสำคัญของประเทศไทย เมื่อวันที่ 22 สิงหาคม

*นายกรณ์ จาติกวณิช

รองเลขาธิการพรรค

"นิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุดถือเป็นแหล่งอุตสาหกรรม
สำคัญมีมูลค่าส่งออกในปี 2547 สูงถึง 399,582 ล้านบาท มีโรงงานทั้งหมด 2,000 โรง แต่
กำลังประสบปัญหาขาดแคลนน้ำ ซึ่งเป็นปัจจัยการผลิตที่สำคัญ โดยที่ผ่านมา
ภาคอุตสาหกรรมพยายามส่งสัญญาณให้รัฐบาลรับทราบแล้ว แต่ไม่ได้รับความสนใจ
จนกระทั่งภาคอุตสาหกรรมมีมติที่จะลดกำลังการผลิตลง 40% รัฐบาลโดยนายสมคิด จาตุ
ศรีพิทักษ์ รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ ได้ออกมาเรียกร้อง
ภาคเอกชนยกเลิกมตินี้ และรับว่าภาครัฐจะช่วยดูแลเรื่องน้ำอย่างเต็มที่

กระทั่งเมื่อวันที่ 9 สิงหาคมที่ผ่านมา กรม.มีมติอนุมัติงบประมาณ 420 ล้านบาท ให้กับ
บริษัทอีสท์ วอเตอร์ บริษัทที่ได้สัมปทานบริหารน้ำในพื้นที่ภาคตะวันออกนำไปใช้ในการ
สร้างท่อเชื่อมเครือข่ายน้ำระหว่างอ่างเก็บน้ำประแสร์ผ่านอ่างเก็บน้ำหนองปลาไหล เพื่อ
รองรับการผลิตสำหรับนิคมอุตสาหกรรมทั้งหมด

การดำเนินการดังกล่าวทำให้เห็นว่ารัฐบาลเลือกที่จะให้ความสำคัญกับภาคอุตสาหกรรม
มากกว่าภาคประชาชน ภาคเกษตรกรในพื้นที่ กระทั่งองค์กรพัฒนาเอกชน กรรมการสิทธิ
มนุษยชนแห่งชาติ ต้องออกแถลงการณ์เรียกร้องให้รัฐบาลทบทวนเรื่องนี้ โดยให้รัฐบาล
คำนึงถึงความเสมอภาคของประชาชนอย่าสร้างความแตกแยกในพื้นที่ ซึ่งจากการพบพูดคุย
กับประชาชนทุกคนยินดีที่จะช่วยเหลือภาคอุตสาหกรรม แต่ไม่เห็นด้วยกับแนวทางมาตรการ
แก้ไขวิกฤตน้ำระยะสั้นของภาครัฐที่จะผันน้ำจากแม่น้ำระยอง เนื่องจากทุกคนกังวลเรื่อง
ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม และความแห้งแล้งต่อเนื่อง หากไม่มีฝนตกลงมา รวมทั้งความ
แห้งแล้งในภาคเกษตร

กรณีอ่างเก็บน้ำประแสร์นั้น เจตนาในการสร้างมุ่งช่วยเหลือภาคเกษตรเป็นหลัก โดย
ข้อตกลงเดิมระบุไว้ว่าปริมาณน้ำกักเก็บทั้งหมด 280 ล้านลูกบาศก์เมตร(ลบ.ม.) จำนวน 170
ล้าน ลบ.ม.จะนำไปใช้ภาคเกษตร แต่ตอนนี้มีปริมาณน้ำเพียง 40 ล้าน ลบ.ม. จากการเริ่มกัก
เก็บน้ำเมื่อปีที่ผ่านมานี้รัฐบาลกลับมีมติให้นำนํ้าส่วนนี้มาใช้เพื่อภาคอุตสาหกรรมทำให้
ประชาชนทั้งใน จ.ระยอง และชลบุรี ไม่มีความมั่นใจในการดำรงชีวิตของตนเอง

ขณะเดียวกันทราบว่าภาคนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย(กนอ.) ได้จ้างบริษัทที่ปรึกษา
ให้สำรวจปริมาณสารพิษในอากาศ และสำรวจอัตราการยอมรับการเปลี่ยนแปลงทางอากาศ
ด้านมลพิษทั้งหมด พบว่าจากการผลิตภาคอุตสาหกรรมทั้งหมดทั้งที่ได้รับอนุญาตและมีการ
ผลิตแล้ว และที่ได้รับอนุญาตแต่ยังไม่มีการผลิตพบว่ามลพิษทางอากาศเต็มพิกัดแล้ว ทำให้
เกิดก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ และไนโตรเจนออกไซด์ในอากาศมากขึ้น ซึ่งปริมาณมลพิษใน
ขณะนี้ยังไม่นับมลพิษที่มาจากการผลิตไฟฟ้าจากโรงไฟฟ้าพลังงานถ่านหินที่กำลังมีการ
ก่อสร้าง

เพราะฉะนั้น คำถามคือว่านโยบายในการส่งเสริมภาคอุตสาหกรรมของรัฐบาลจะเป็นอย่างไรต่อไปในเมื่อพื้นที่ภาคตะวันออกกำลังประสบปัญหาการขาดแคลนน้ำอย่างมาก รวมทั้งปริมาณสารพิษในอากาศที่เพิ่มขึ้น รัฐบาลควรต้องเคารพและรับฟังความคิดเห็นของภาคประชาชน อย่าใช้อำนาจในการตัดสินใจ

ขณะเดียวกันในส่วนของการจัดหาน้ำให้กับภาคอุตสาหกรรม ขณะนี้ทราบว่าภาคอุตสาหกรรมต้องหาซื้อน้ำเอง เพราะรอรัฐช่วยไม่ไหว และบางแห่งต้องเสียค่าใช้จ่าย ลบ.ม.ละ 200 บาท เพื่อขนส่งน้ำทางเรือ ซึ่งเท่ากับว่าภาคอุตสาหกรรมยินยอมที่จะเสียค่าน้ำเพื่อให้มีการผลิต เพราะเมื่อพิจารณาถึงต้นทุนการผลิตแล้วค่าใช้จ่ายของน้ำเป็นเพียง 1% ของต้นทุนการผลิตเท่านั้น แต่เพราะว่าที่ผ่านมารัฐบาลเก็บค่าน้ำถูกมากจนภาคเอกชนไม่คิดว่าเขาควรจะต้องเสียค่าน้ำเพิ่มมากขึ้นไปกว่านี้ ในขณะที่ระยะยาวรัฐบาลควรส่งเสริมสนับสนุนภาคเอกชน หรือบริษัทอีสท์ วอเตอร์ ลงทุนผลิตน้ำด้วยตนเอง เช่น สนับสนุนให้มีการตั้งโรงงานแปลงน้ำเค็มเป็นน้ำจืด เป็นต้น ซึ่งที่ผ่านมาบริษัทอีสท์ วอเตอร์ ซึ่งการประปาถือหุ้นอยู่ครึ่งหนึ่งซื้อน้ำต้นทุน 50 สตางค์ ไปขายในราคา 10 บาทต่อ ลบ.ม. ซึ่งบริษัทอีสท์ วอเตอร์จะซื้อน้ำถึงวันละ 1 แสน ลบ.ม. เมื่อขาย 10 บาทต่อ ลบ.ม. ได้กำไรวันละกว่า 1 ล้านบาท เพราะฉะนั้นหากจะมีการสูบน้ำจากแม่น้ำไปใช้ อีสท์ วอเตอร์ควรนำกำไรเหล่านี้มาชดเชยผลกระทบให้กับประชาชนมากกว่า เพราะถือว่าเป็นกำไรที่บริษัทไม่ควรจะได้รับ"

*นายสาธิต ปิตุเตชะ

รองโฆษกพรรคประชาธิปัตย์

"พรรคประชาธิปัตย์ศึกษามาตรการแก้วิกฤตน้ำของรัฐบาลทั้งระยะสั้น กลาง ยาว พบว่าในมาตรการระยะสั้นที่รัฐบาลเร่งผลักดันโครงการเร่งด่วนเพื่อแก้ปัญหาที่กลับส่งผลกระทบอย่างมาก ทางพรรคมีข้อเสนอให้รัฐบาลเร่งรับ และยุติโครงการเร่งด่วนระยะสั้น ประกอบด้วย 1.โครงการผันน้ำจากแม่น้ำระยองและคลองทับมา 2.การเจาะบ่อนาดาลประมาณ 2 แสน ลบ.ม.ต่อวัน ให้กับบริษัทอีสท์ วอเตอร์ 3.ยุติการส่งกำลังทหารลงพื้นที่ และอ้างคำบัญชานายกรัฐมนตรี ส่งเจ้าหน้าที่ลงไปปฏิบัติงานในพื้นที่ทันที เพราะขณะนี้สร้างความวิตกให้กับประชาชนมาก และสร้างความขัดแย้งทั้งระหว่างภาคประชาชน และภาครัฐในพื้นที่ เพราะผู้ว่าราชการจังหวัดก็ต้องทำตามคำสั่งนายกฯ โดยอ้างว่าเป็นบัญชา ซึ่งไม่เคารพความเป็นเจ้าของทรัพยากรตามที่รัฐธรรมนูญมาตรา 56 ได้กำหนดไว้ นอกจากนี้ ยังสร้างความขัดแย้งระหว่างประชาชนกับภาคอุตสาหกรรม และประชาชนกับภาคการเมือง เนื่องจากประชาชนเห็นว่านักการเมืองไม่สนใจทั้งที่มีแนวโน้ม และสัญญาเรื่องภัยแล้งมานานแล้ว และเมื่อรัฐบาลมีการตัดสินใจใดๆ จะคำนึงถึงภาคอุตสาหกรรมมากกว่าภาคประชาชน 4.ทบทวนแผนผันน้ำจากอ่างประแสร์ลงมาที่หนองปลาไหลเพื่อส่งวนน้ำไว้สำหรับภาคการเกษตร

การดำเนินการดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าไม่มีการวางแผนรองรับปัญหาล่วงหน้า สั่งการโดยไม่มีข้อมูลที่รอบคอบห่วงแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า รัฐบาลมีความเคยชินกับการใช้อำนาจ และควรที่จะให้รองนายกฯ ที่มีวุฒิภาวะมากกว่านี้ลงมาดูแล ทั้งนี้ ประชาธิปัตย์ขอเสนอว่าควรจะมีการตั้งคณะกรรมการบริหารน้ำที่มาจากประชาชน ภาคอุตสาหกรรม"

*วิกฤตน้ำในนิคมฯตะวันออก

1.ข้อมูลพื้นฐาน

*แหล่งนิคมอุตสาหกรรมที่สำคัญที่สุดในประเทศ

*มีนิคมอุตสาหกรรมทั้งหมด 8 นิคม

*มีโรงงานทั้งหมดกว่า 2,000 โรงงาน

*มูลค่าการส่งออกในปี 2547=399,582 ล้านบาท

*หากมีการปิดโรงงานปีโตรเคมีในจังหวัดระยองเป็นเวลา 3 เดือน(โรงงานปีโตรเคมีในจังหวัดระยองมีทั้งหมด 32 โรงงาน) จะมีมูลค่าเสียหายทั้งหมด 360,000 ล้านบาท

4.ผลกระทบต่อภาคประชาชน/ประชาสังคม

-วิถีชีวิตปกติของชาวบ้านได้รับผลกระทบโดยตรง

-บริษัท East Water ได้ผันน้ำในสวนของประชาชนให้กับภาคอุตสาหกรรม

-ประชาชนหลายครัวเรือนขาดแคลนน้ำมาหลายอาทิตย์แล้ว

-ชาวประมงบางส่วนไม่สามารถเดินเรือได้ เนื่องจากแหล่งน้ำมีสภาพที่ตื้นเขิน

-ภาคเกษตรกรรมขาดน้ำในการเพาะปลูกพืช และน้ำที่มีอยู่มีคุณภาพต่ำ

-มีความเสียหายต่อระบบนิเวศในจังหวัดระยอง เช่น ที่ป่าชายเลนป่าโขดปอ

-การก่อสร้างท่อส่งน้ำ กระทบตอพื้นที่เอกชนและถนนสาธารณะ ในหลายกรณีทำให้พื้นที่และถนนดังกล่าวชำรุด

-รัฐใช้อำนาจสั่งการโดยไม่ให้ประชาชนมีส่วนร่วม

*วิกฤตการณ์น้ำมีผลมาจากอะไร

1.ปริมาณฝนที่ตกน้อยลง 2.การบริหารจัดการน้ำที่ขาดระบบและประสิทธิภาพ 3.ไม่มีการประสานงานระหว่างกระทรวงและหน่วยงานต่างๆ ที่รับผิดชอบเรื่องน้ำ 4.ไม่มีการทำวิจัยและปรึกษาหารือกับภาคประชาชน ก่อนที่จะดำเนินนโยบาย

5.เน้นการแก้ปัญหาในระยะสั้น มากกว่าการป้องกันปัญหาในระยะยาว เช่น รัฐบาลใช้วิธีการผันน้ำของประชาชน แทนที่จะหาแหล่งน้ำใหม่ๆ

*ผลของนโยบายรัฐ

1.การทำฝนเทียมไม่ประสบความสำเร็จตามแผนที่วางไว้ 450,000 ลบ.ม./วัน แต่ได้ผลเพียง 240,000 ลบ.ม./วัน นอกเหนือจากนี้เชื่อในการทำฝนเทียมยังขาดแคลน และมีราคาสูงมาก หลายๆ ครั้งรัฐผลักภาระค่าใช้จ่ายในการทำฝนเทียมให้กับภาคเอกชน 2.การเจาะบ่อบาดาลไม่ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ที่ 200,000 ลบ.ม./วัน แต่ได้เพียง 15,000 ลบ.ม./วัน 3.ไม่มีการการส่งต่อน้ำจากแม่น้ำระยองไปยังระบบการจ่ายน้ำ รัฐประมาณการไว้ที่ 120,000 ลบ.ม./วัน ซึ่งส่วนหนึ่งต้องจ่ายให้กับสาธารณะประมาณ 80,000 ลบ.ม./วัน ในวันที่ 15 สิงหาคม 2548 4.จังหวัดระยองต่อท่อส่งน้ำจากแม่น้ำระยองเข้าสู่ระบบการจ่ายน้ำในพื้นที่ กอนอ. รัฐคาดว่าจะส่งน้ำได้ 100,000 ลบ.ม./วัน ในวันที่ 22 สิงหาคม 2548 อย่างไรก็ตามช่วงที่ระบบยังไม่สมบูรณ์จะสามารถจ่ายน้ำได้เพียง 70,000 ลบ.ม./วัน ในวันที่ 15 กันยายน

***สถานการณ์ปัจจุบัน**

อุตสาหกรรมสวนใหญ่ต้องกักเก็บน้ำไว้ใช้ในการผลิต เพราะเป็นวัตถุดิบที่สำคัญ

โรงงานอุตสาหกรรมต้องเสียค่าใช้จ่าย 200 บาท/ลบ.ม. เพื่อขนส่งน้ำมาทางเรือ(หากเรือขนน้ำมาจากเพชรบุรีจะใช้เวลา 3 วัน เพื่อขนส่งและจำหน่ายน้ำ)/น้ำที่รัฐแจกจ่ายในปัจจุบันไม่มีคุณภาพ ต้องผ่านกระบวนการเจือจางก่อนนำไปใช้/รัฐไม่ได้เปิดเผยข้อมูลวิกฤตการณ์น้ำให้นักลงทุนชาวต่างชาติ/ภาคเอกชนต้องรับภาระในการทำฝนเทียม

***ข้อเสนอแนะของพรรคประชาธิปัตย์**

-ให้ราคาน้ำสะท้อนถึงต้นทุนผลิตที่แท้จริง ต้นทุนของน้ำในกระบวนการผลิตของอุตสาหกรรมต่ำกว่า 1 ใน 100 แต่น้ำขาดไม่ได้ในทุกอุตสาหกรรม

-รัฐควรสร้างความมั่นคงทางด้านแหล่งน้ำ เช่น การหาแหล่งน้ำอื่นๆ

-ควรยอมให้การไฟฟ้าซื้อไฟฟ้าจากแหล่งอื่นๆ นอกพื้นที่จังหวัดระยองเพื่อที่จะได้ใช้น้ำจากแหล่งน้ำอื่นมาผลิตไฟฟ้าป้อนเข้าภาคตะวันออก

-รัฐไม่ควรแบ่งปันน้ำส่วนที่เป็นของสาธารณะไปให้ภาคอุตสาหกรรม